

Agnieszka Piotrowska
agnieszka.piotrowska@lib.uni.lodz.pl
Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego

Magdalena Witczak
mwitczak@wpia.uni.lodz.pl
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji UŁ

ZASTOSOWANIE IDEI „TRZECIEGO MIEJSCA” NA PRZYKŁADZIE WYBRANYCH BIBLIOTEK EUROPEJSKICH (HJØRRING, BLANES)

Abstract: The article presents the theoretical and practical aspects of the idea of the third place in the context of the challenges for the modern libraries. It describes the architecture of two European public libraries: Hjørring in Denmark and Blanes in Spain. The chosen libraries could be treated as the institutions which use the idea of the third place, because they may be associated not only with the education and work, but also with different forms of relax. The interesting interior of the libraries constitute very important factor in the process of showing the libraries as the cosy and friendly places.

Słowa kluczowe: idea „trzeciego miejsca”, przestrzeń biblioteczna, biblioteki europejskie – Blanes, Hjørring

Wprowadzenie

Współczesna technika wiele oferuje bibliotekom. W Polsce dużo jest już skomputeryzowanych bibliotek, książek szukamy za pomocą wyspecjalizowanych programów komputerowych oraz Internetu. Popularne są biblioteki cyfrowe. Powszechną stała się idea tworzenia i korzystania z wolnego dostępu.

O atrakcyjności bibliotek nie decyduje jednak sama nowoczesna technika. W sukurs bibliotekom przychodzi teoria „trzeciego miejsca”.

Inspiracją do napisania artykułu na temat wybranych bibliotek europejskich stanowiła podróż to dwóch różnych cywilizacyjnie i kulturowo państw – Danii i Hiszpanii, także możliwość zwiedzenia biblioteki duńskiej i hiszpańskiej

Celem artykułu jest ocena wykorzystania koncepcji „trzeciego miejsca”, którą zastosowano w bibliotece w Hjørring w Danii i w Blanes w Hiszpanii.

Aspekty teoretyczne idei „trzeciego miejsca”

W 1989 r. Ray Oldenburg przedstawił koncepcję „trzeciego miejsca”. Zakłada ona trzy sfery ludzkiej aktywności: praca, dom, życie towarzyskie. Pojęcie „Trzecie miejsce” odnosi się do przestrzeni, w których skupia się życie towarzyskie¹. Obecnie są to duże centra handlowe, puby, restauracje, kawiarnie, a także przestrzenie wirtualne, fora internetowe i inne portale społecznościowe.

Koncepcja „trzeciego miejsca” wykorzystywana jest na zachodzie Europy do promowania biblioteki, jako przyjaznego miejsca kojarzonego z czasem wolnym od pracy i obowiązków. Biblioteka jest instytucją otwartą na różnorodne potrzeby i zainteresowania ludzi, zaś jej wnętrze jest tak zaaranżowane, że zachęca do odwiedzin.

Współczesna biblioteka w XXI w. już niebawem może nie w pełni zaspakajać potrzeby różnorodnych użytkowników. Koncepcja „trzeciego miejsca” pozwala zmienić spojrzenie na bibliotekę.

„W budownictwie bibliotecznym często postuluje się stosowanie pewnych zasad wypracowanych w krajach zachodnich, szczególnie w Stanach Zjednoczonych². Należy także zaznaczyć, że „cechy kultury danego państwa mogą mieć duży wpływ na wizerunek budownictwa bibliotecznego”³. Wizja współczesnej architektury bibliotecznej, według Danuty Koniecznej, charakteryzuje się tym, że „coraz częściej odchodzi od sztywnych podziałów na czytelnice, wypożyczalnie, starając się zapewnić przyjazne miejsce do pracy, nauki, odpoczynku, spotkań. Dotyczy to nie tylko projektów sal bibliecznych, ale również architektury wnętrz, wyposażenia, mebli, roślinności, a więc tych elementów, które mają zapewnić atrakcyjność miejsca i sprawić, aby biblioteka stała się placówką przyciągającą studentów i innych użytkowników”⁴.

Według M. Pędicha, który zajmuje się architekturą wnętrz bibliecznych, „biblioteka ma być nie tylko domem dla książki, ale przede wszystkim miejscem kontaktów społecznych. Sprzyja temu wydzielenie działów dla czytelników z różnych grup wiekowych, objęcie specjalną obsługą grup mniejszościowych i wyposażenie budynku w obiekty takie jak kawiarnia czy sale wystawowe”⁵.

¹ <http://blog.biblioteka20.pl/?p=151>, [dostęp 30.03.2011].

² M. Pędich, *Biblioteka w pięciu wymiarach – budownictwo biblieczne w kontekście wymiarów kultury według Geerta Hofstede*, [w:] *Kultura organizacyjna w bibliotece. Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Białystok 4-6 czerwca 2007*. Praca zbiorowa pod red. H. Brzezińskiej-Stec, Białystok 2008, s.428.

³ *Kultura organizacyjna w bibliotece. Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Białystok 4-6 czerwca 2007*. Praca zbiorowa pod red. H. Brzezińskiej-Stec, Białystok 2008

⁴ D. Konieczna, *Biblioteka akademicka jako instytucja promująca proces kształcenia*, [w:] *Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji, op. cit.*, s. 119.

⁵ M. Pędich, *Architektura bibliotek. Analiza trendów na podstawie piśmiennictwa zagranicznego rejestrowanego w Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa I Informacji Naukowej*, „Przegląd Biblioteczny” 2007, nr 1 (75), s.47.

Biblioteka jest już nie tylko miejscem czytania i wypożyczania książek, jest ośrodkiem kultury, miejscem spotkań towarzyskich.

„Jeżeli biblioteka postrzegana będzie jako ośrodek kultury, w którym należy bywać, gdyż oferuje ciekawe formy uczestniczenia w imprezach kulturalnych a nawet spędzania wolnego czasu (bez konieczności ponoszenia kosztów), to z pewnością zaowocuje to wzrostem liczby klientów zainteresowanych różnymi rodzajami świadczonych przez nią usług”⁶.

Biblioteki w Hjørring i Blanes funkcjonują na wzór koncepcji „trzeciego miejsca”.

Prezentacja Biblioteki Publicznej w Hjørring w Danii jako przykład wykorzystania idei „trzeciego miejsca”

„Biblioteki duńskie planowane są zwykle z olbrzymim rozmachem, chodzi również o takie zaaranżowanie wnętrza biblioteki, by ułatwić obcym ludziom zawieranie znajomości, spotkanie się, wspólne spędzanie czasu. Stąd dbałość o przejrzystość architektoniczną obiektów bibliotecznych, możliwość bezpośredniego zaglądania do wnętrza, doskonała widoczność, nawet z odległych punktów miasta, wkomponowanie budynku w ciekawy krajobraz”⁷. Biblioteka w Hjørring to przykład miejsca skonstruowanego wedle idei „trzeciego miejsca”. Hjørring to miasto średniej wielkości, w którym bibliotekę usytuowano w dużym centrum handlowym. W nim znajduje się też klub fitness i galeria. W centrum handlowym mieści się czterdzieści sklepów oraz podziemne parkingi samochodowe z miejscami dla pięciuset samochodów⁸. W projektowaniu wnętrza biblioteki dużą rolę odegrała świadomość, że obecnie 50% osób przychodzących do biblioteki ma na celu nie tylko wypożyczanie książek, ale również zaspokajanie innych potrzeb społecznych. Umiejscowienie biblioteki w centrum handlowym wymusiło spojrzenie na tę placówkę poprzez pryzmat idei „trzeciego miejsca”.

⁶ A. Chachlikowska, *Kulturotwórcza rola biblioteki naukowej na przykładzie Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, [w:] *Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji*, op. cit., s. 137.

⁷ M. Pawłowska, *Wpływ architektury i aranżacji przestrzennej biblioteki na jej kulturę organizacyjną. Z kulturą organizacyjną w bibliotece*, [w:] *Kultura organizacyjna w bibliotece*, op. cit., s. 444.

⁸ B. Søndergård, *The red thread. New central library in Hjørring*, “Scandinavian Public Library Quarterly” 2008, nr 4.

Wizje architektów i artystów wobec nowej przestrzeni bibliotecznej w Hjørring

Duży wpływ na kształt projektu przestrzeni bibliotecznej miał duński architekt John Gehl.

Placówka miała być sercem miejscowości. Należało połączyć ją z najważniejszymi traktami miasta tak, by z każdego miejsca w Hjørring można było łatwo dostać się do biblioteki.

We wnętrzu biblioteki charakterystyczna jest **czerwona linia** (*red ribbon*) – element architektoniczny biblioteki w Hjørring – pośrednik łączący poszczególne części wnętrza. Jest ona obecna na podłodze, między regałami, stanowiąc nawet element wystaw.

Główne założenia twórców, pracowników nowej Biblioteki Publicznej w Hjørring

- stworzenie miejsca spotkań w mieście;
- zapewnienie spokojnego miejsca do pracy intelektualnej;
- udostępnienie miastu przestrzeni dla inicjatywach kulturalnych.

Nowoczesne rozwiązania wnętrz w Bibliotece Publicznej w Hjørring

Fot. 1. Punkt obsługi bibliotecznej w Hjørring
Fot. Michel Steen-Hansen

Wspomniana już wcześniej czerwona linia – element architektoniczny – rozpoczyna się przy wejściu do biblioteki i prowadzi do punktu obsługi bibliotecznej, z dużym napisem: WITAMY (fot. 1).

Mija po lewej stronie pokój rekreacyjny z eleganckimi sofami, z urządzeniami multimedialnymi, m.in. ekranem telewizyjnym, na którym wyświetlane są materiały promocyjne i informacje o nowych nabytkach biblioteki (fot. 2; fot. 3).

Fot. 2. Pokój rekreacyjny z urządzeniami multimedialnymi
Fot. Michel Steen-Hansen

Fot. 3. Wzdłuż czerwonej linii
Fot. Michel Steen-Hansen

Po prawej stronie mija kawiarnię – jest tu ponad 200 miejsc. Kawiarnia ma dwa wejścia: jedno z biblioteki, drugie na zewnątrz niej, dzięki czemu może również funkcjonować niezależnie. Dalej linia prowadzi do zielono wykończonych miejsc przeznaczonych dla dzieci. Znajdują się tu gry Play station oraz płyty z filmami dla dzieci, a także zabawki edukacyjne (fot. 4; fot. 5; fot. 6).

Fot. 4. Kącik do zabaw i gier edukacyjnych dla najmłodszych użytkowników biblioteki

Fot. Michel Steen-Hans

W dziale dla dorosłych znajdują się bestsellery, materiały dźwiękowe, albumy, dokumenty życia społecznego, które wyeksponowane są na wysokości wzroku. W głębi, zauważyć można stopniową zmianę wystroju wnętrza biblioteki. Kolor regałów zmienia się z białego na mahoniowy. Czerwona linia wiedzie do strefy otwartego księgozbioru, gdzie dominuje klasyczny wystrój wnętrza: eleganckie skórzane fotele, a także długi stół z podwieszanymi lampami dającymi charakterystyczne zielone światło (fot. 7).

Biblioteka zapewnia też ciekawy kącik dla rodziców. Podczas, gdy dzieci bawią się, mając do dyspozycji urządzenia typowe dla placu zabaw (zjeżdżalnia, hamaki, huśtawki), dorośli mogą wypić kawę i skorzystać z księgozbioru⁹ (fot. 8).

⁹ B. Søndergård, *The red thread. New central library in Hjørring*, "Scandinavian Public Library Quarterly" 2008, nr 4.

Fot. 5. Kącik do zabaw i gier edukacyjnych dla najmłodszych użytkowników biblioteki

Fot. Michel Steen-Hansen

Fot. 6. Kącik do zabaw i gier edukacyjnych dla najmłodszych użytkowników biblioteki

Fot. Michel Steen-Hansen

Fot. 7. Klasyczny wystrój wnętrza Biblioteki w Hjørring
Fot. Michel Steen-Hansen

Fot. 8. Kącik przeznaczony dla Rodziców
Fot. Michel Steen-Hansena

Prezentacja Biblioteki Publicznej w Blanes w Hiszpanii jako przykład wykorzystania idei „trzeciego miejsca”

Uwarunkowania środowiskowe Biblioteki Publicznej w Blanes

Innym przykładem biblioteki stosującej założenia idei „trzeciego miejsca” jest Biblioteka Publiczna w Blanes. Blanes jest miastem turystycznym, położonym na północno-wschodnim wybrzeżu Hiszpanii. To katalońskie miasto, zbudowane nad brzegiem Morza Śródziemnego, jest znane z malowniczych, skalistych plaż Costa Brava oraz ze słynnego Ogrodu Botanicznego Marimutra. Można tu zwiedzać zabytkowe kamieniczki i inne atrakcje turystyczne. Blanes jest połączone z innymi kurortami nadmorskimi, w tym z samą Barceloną, linią szybkiej kolei.

Takie uwarunkowania środowiskowe sprzyjają rozwojowi kulturalnemu miasta. Dlatego Biblioteka Publiczna w Blanes służy nie tylko upowszechnianiu czytelnictwa, ale również wspomaganie lokalnego życia. Użytkownikami biblioteki są mieszkańcy Blanes i turyści.

Wykorzystanie idei „trzeciego miejsca” w nowoczesnych rozwiązaniach architektonicznych Biblioteki Publicznej w Blanes

Biblioteka Publiczna w Blanes mieści się w dużym, nowoczesnym budynku, który przyciąga turystów i mieszkańców miasta (fot. 9).

Fot. 9. Biblioteka Publiczna w Blanes – front budynku
Fot. Magdalena Witczak

Budynek przypomina bardziej centrum handlowe niż bibliotekę. Szklany front budynku, z elementami stali, jest otwartą konstrukcją. Szczególnie charakterystyczną częścią biblioteki jest jej asymetryczny, spadzisty dach. Dzięki takiemu rozwiązaniu architektonicznemu biblioteka wyróżnia się wśród pozostałych zabudowań w Blanes.

Po wejściu do biblioteki, w dużym, przestronnym holu, gdzie przeważają jasne barwy, umieszczone na ścianach tablice informacyjne pozwalają szybko zorientować się w układzie pomieszczeń bibliotecznych. Można odnieść wrażenie, że jest to nie tyle ściśle wyznaczona przestrzeń biblioteczna, co lokalny ośrodek życia kulturalno-rozrywkowego – takie było świadome zamierzenie architektów. W 2003 r. architekci Ramon Artigues i Ramon Sanabria zainaugurowali tu tzw. Library District Blanes. Stworzona przez nich przestrzeń biblioteczna, o powierzchni 1815 m² na trzech piętrach, mieści 142 punkty czytania i kolekcję 56 491 dokumentów¹⁰. Według tego projektu, celem biblioteki publicznej jest zapewnienie narzędzi, które pomogą w zaspokojeniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i rekreacyjnych wszystkich jej użytkowników.

Na parterze biblioteki jest punkt informacyjny oraz wypożyczalnia. Obok nich znajduje się przestrzeń przeznaczona dla dzieci, tzw. Zona infantil oraz tzw. Sala d'actes, która może pełnić funkcję zarówno sali konferencyjnej, jak i teatralnej. Zarówno Zona infantil, jak i Sala d'actes mogą być traktowane jako doskonały przykład wykorzystania idei „trzeciego miejsca” w architekturze bibliotecznej. Trzeba wiedzieć, że Sala d'actes położona jest blisko patio, w którym można odpocząć.

W Zona infantil dzieci mogą korzystać z książek. Regały dostosowane są do potrzeb najmłodszych użytkowników, pomiędzy nimi znajdują się małe stoliki, pufy, maty oraz stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu. Usytuowane przy szklanej szybie, co pozwala podziwiać jeden z deptaków miasta oraz wybrzeże morskie (fot. 10; fot. 11),

Pierwsze piętro i galeria zarezerwowane są dla dorosłych. Znajdują się tu stanowiska komputerowe, regały, szereg wygodnych foteli i stoliki (by czytelnicy mieli w zasięgu ręki gazety), które stoją w pobliżu okna pozwalającego podziwiać panoramę okolicy. Strefa ta mieści się dokładnie nad głównym wejściem do biblioteki (fot. 12).

¹⁰ <http://www.bibgirona.cat/biblioteca/blanes/contents/12-presentacio>, [dostęp 30.03.2011].

Fot. 10. Kącik najmłodszych czytelników w Bibliotece Publicznej w Blanes
Fot. Magdalena Witczak

Fot. 11. Zona infantil – strefa dzieci w Bibliotece Publicznej w Blanes
Fot. Magdalena Witczak

Fot. 12. Strefa dorosłych czytelników w Bibliotece Publicznej w Blanes
Fot. Magdalena Witczak

Można powiedzieć, że jest to najbardziej eksponowana część budynku, zatem architekci zastosowali tu ideę „trzeciego miejsca”, które spełnia jedno z głównych założeń Raya Oldenburga, twórcy idei „trzeciego miejsca”: widzieć i być widzianym.

Można odnieść wrażenie, że wysoka przejrzystość i prostota konstrukcyjna to kluczowe założenia architektoniczne. Zachęca to użytkowników do korzystania z biblioteki, przyjaznej człowiekowi. Prostota konstrukcyjna zgodna jest ze współczesnymi założeniami architektury bibliotecznej, według których „rezygnacja z przepychu i wprowadzenie prostych rozwiązań ma sprawić, by otoczenie nie rozpraszało użytkowników, ale było tłem pozwalającym na koncentrację i stwarzającym miłą nastrój”¹¹. Jak widać, zastosowanie idei „trzeciego miejsca” w nowoczesnych rozwiązaniach architektonicznych, wcale nie wymaga skomplikowanej budowy.

Znaczenie wolnego dostępu do współczesnych źródeł informacji (Internet, czasopisma, zbiory filmowe i muzyczne)

Wolny dostęp do zbiorów bibliotecznych jest szczególnie ważny, łączy możliwość zapewnienia relaksu z łatwością dotarcia do zbiorów, wpływa także na pozytywne postrzeganie biblioteki. Maria Pawłowska podkreśla, że „niekwestionowanym rozwiązaniem jest wolny dostęp do księgozbioru. Ma on wpływ na

¹¹ M. P a w ł o w s k a, *Wpływ architektury i aranżacji przestrzennej biblioteki na jej kulturę organizacyjną*, [w:] *Kultura organizacyjna w bibliotece*, op. cit., s. 445.

postrzeganie biblioteki jako przyjaznej i otwartej. Oszczędza czas czytelnika i zwiększa zainteresowanie zbiorami, co powoduje lepsze wykorzystanie zgromadzonych materiałów”¹².

Biblioteka Publiczna w Blanes posiada zbiór 57 000 dokumentów podzielonych na tematy. Swobodny dostęp do dokumentów przeznaczonych dla osób dorosłych jest na pierwszym piętrze i na galerii umieszczonej nad pierwszym piętrze. Encyklopedie, słowniki, poradniki, książki i materiały o tematyce morskiej znajdują się przy wejściu do biblioteki, gdzie doskonale widać panoramę wybrzeża morskiego. Jest to przemyślane rozwiązanie architektoniczno-organizacyjne, które wpływa na przyjemność korzystania z biblioteki.

Biblioteka ma też zbiór 208 czasopism związanych z członkostwem w Generalitat Katalonii. Ma ona także publikacje przekazane przez organizacje i stowarzyszenia. Na pierwszym piętrze można znaleźć takie tytuły prasowe jak: „La Vanguardia”, „El Periódico”, „Reuters”, „Point”, „Hoy”, „El Pais”, „El Mundo”, czy „El Mundo Deportivo”¹³. Są one wyłożone w widocznych miejscach na półkach regałów, podobnie jak komiksy, materiały audiowizualne (CD, DVD, książki audio). Biblioteka oferuje różnorodne źródła informacji, zbiory filmowe i muzyczne, prasę, zbiory czasopism regionalnych, komiksy i materiały audiowizualne. Może to być sygnałem, że w pierwszej kolejności jest ona instytucją służącą kulturalnej rozrywce, a nie tylko edukacji.

Biblioteka Publiczna w Hjring także posiada wolny dostęp, który zajmuje całą powierzchnię biblioteki. Wolny dostęp nie jest wyodrębniony z pozostałych części agend bibliotecznych. Posiada różnorodne źródła informacji, zbiory filmowe i muzyczne, prasę, zbiory czasopism, komiksy i materiały audiowizualne służące kulturalnej rozrywce, płyty CD, DVD, audiobooki.

Kulturotwórcza rola Biblioteki Publicznej w Blanes

Library District Blanes zakłada, że biblioteka powinna być miejscem spotkań towarzyskich, centrum dostępu do lokalnych informacji, rozrywki i kultury. Dlatego Biblioteka Publiczna w Blanes współpracuje m.in. z Radą Miejską Blanes¹⁴. Biblioteka pełni też funkcję miejsca integracyjnego dla osób niepełnosprawnych. Przykładem tego jest prowadzenie projektu: „Internet dla niewidomych”. W ramach upowszechniania czytelnictwa, a zarazem w ramach wspólnych spotkań towarzyskich młodych mam oraz ich dzieci, biblioteka realizuje projekt dla maluchów, które jeszcze nie potrafią czytać. Przestrzeń biblioteczna wykorzystywana jest do prezentacji wystaw i spotkań autorskich, ale również do

¹² *Ibidem*, s. 451.

¹³ <http://www.bibgirona.cat/biblioteca/blanes/contents/12-revistas-i-diaris>, [dostęp 30.03.2011].

¹⁴ <http://www.bibgirona.cat/biblioteca/blanes/contents/12-presentacio>, [dostęp 30.03.2011].

organizowania warsztatów teatralno-artystycznych i do projekcji filmowych. Dzięki tak szerokiej ofercie kulturalnej użytkownicy biblioteki mogą tu odpoczywać w twórczy sposób.

Podsumowanie

Opisywane w artykule biblioteki mają wspólne cechy. Biblioteka w Hjørring w Danii mieści się w centrum handlowym, natomiast biblioteka w Blanes w Hiszpanii usytuowana jest w centrum nadmorskiego miasteczka wypoczynkowego. Obie biblioteki są połączone z centrum miasta. Kolejną wspólną cechą jest wolny dostęp do zbiorów, a także wyposażenie obu bibliotek w wygodne kanapy, nowoczesne sprzęty multimedialne. Zarówno w bibliotece w Blanes, jak i w Hjørring jest strefa przeznaczona dla dzieci.

Biblioteka w Hjørring jest spójną przestrzenią architektoniczną, bez podziału na piętra i oddzielne pomieszczenia. Natomiast biblioteka w Blanes jest podzielona na piętra i zamknięte przestrzenie. W Blanes jest wyodrębniona część biblioteki z książkami o tematyce dla najmłodszych. W Hjørring nie ma wyodrębnienia osobnych działów, jest natomiast bogate zaplecze edukacyjne dla dzieci i dla rodziców. Stanowi to spójne połączenie z nowoczesną przestrzenią biblioteczną. Warto zauważyć, że w bibliotece w Blanes nie ma osobnego miejsca na wystawy, ani galerie. W duńskiej bibliotece charakterystyczna jest czerwona linia.

W Bibliotece w Hjørring wnętrze jest funkcjonalne i tak zaprojektowane, aby stanowiło oryginalną bryłę architektoniczną, przez co biblioteka wzbudza duże zainteresowanie.

Oceniając zastosowanie idei „trzeciego miejsca” warto zwrócić uwagę, że charakter bibliotek jest często zależny od położenia geograficznego oraz od uwarunkowań kulturowych. Artykuł przedstawia ujęcie idei „trzeciego miejsca” na przykładzie dwóch bibliotek europejskich. Te dwa miasta różnią się nie tylko zaludnieniem (Hjørring – około 67,5 tys. mieszkańców, natomiast Blanes – około 40 tys. mieszkańców). Usytuowane są one w zupełnie innych kręgach kulturowych. Hjørring prezentuje wysoko rozwiniętą kulturę czytelnictwa Skandynawii. Jeśli chodzi o katalońskie Blanes, jest to hiszpańskie miasto z kręgu kultury śródziemnomorskiej. Idea trzeciego miejsca została bardzo świadomie zastosowana w bibliotece w Hjørring, ponieważ Duńczycy, podobnie jak inne narody skandynawskie, od dawna są liderami w korzystaniu z nowoczesnych rozwiązań. Biblioteki duńskie są traktowane jako swoiste centra kultury i rozrywki. Zasobność Skandynawów pozwala na realizację szeroko pojętych zadań bibliotecznych. Natomiast Hiszpania, podobnie jak inne kraje śródziemnomorskie, odznacza się dużą dbałością o życie rozrywkowe. Z tego względu nie należy się dziwić, że Biblioteka Publiczna w Blanes prezentuje się nie tylko

jako instytucja edukacyjna, ale również jako miejsce spotkań towarzyskich, a więc spełnia warunki „trzeciego miejsca”.

Porównując opisywane biblioteki można stwierdzić, że zaletą tych bibliotek jest przejrzysta architektura i funkcjonalność. Według koncepcji „trzeciego miejsca” to właśnie otoczenie biblioteki ma wpływ na realizację idei trzeciego miejsca. Wybudowanie biblioteki w centrum handlowym lub w miejscowości turystycznej nie jest bez znaczenia, choć wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Jest w stanie przyciągnąć i zainteresować ofertą bibliotek większą rzeszę ludzi. Duńska i hiszpańska biblioteka wychodzą naprzeciw każdemu, niezależnie od zawodu, wykształcenia czy wieku. Można by zatem skorzystać z rozwiązań, które wypracowały i wprowadziły biblioteki w Danii i Hiszpanii. Dobrze byłoby przyjrzeć się kolorowym, nieco futurystycznym meblom Biblioteki Publicznej w Hjørring oraz jasnym, nowoczesnym wnętrzom Biblioteki Publicznej w Blanes. To one bowiem decydują w dużej części o atrakcyjności wnętrza bibliotecznego. W polskich bibliotekach również wykorzystano wiele z rozwiązań charakterystycznych dla idei „trzeciego miejsca”. Wskazane byłoby prowadzenie dalszych badań w zakresie wykorzystania idei „trzeciego miejsca” w polskich bibliotekach – będzie to przedmiotem następnego artykułu autorek.

Bibliografia

- Biblioteki naukowe w kulturze i cywilizacji: materiały konferencyjne (Poznań, 15–17 czerwca 2005)*, Poznań, 2005.
- Kultura organizacyjna w bibliotece. Ogólnopolska Konferencja Naukowa, Białystok 4–6 czerwca 2007*. Praca zbiorowa pod red. Haliny Brzezińskiej-Stec, Białystok 2008.
- Pędich M., *Architektura bibliotek. Analiza trendów na podstawie piśmiennictwa zagranicznego rejestrowanego w Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej*, „Przegląd Biblioteczny” 2007, nr 1 (75).
- Søndergård B., *The red thread. New central library in Hjørring*, “Scandinavian Public Library Quarterly” 2008.
- www.bibliosfera.net.
- www.forumnowyebib.infohttp://www.bibgirona.cat/biblioteca/blanes/contents/12-presentacio.
- <http://www.bibgirona.cat/biblioteca/blanes/contents/12-fons-general>.
- <http://www.bibgirona.cat/biblioteca/blanes/contents/12-revistes-i-diaris>.
- <http://blog.biblioteka20.pl/?p=151>.